

Bijlage 1: Kaderstelling Kunst en Cultuur - onderdeel erfgoed

Erfgoed is een cadeau uit het verleden dat waarde toevoegt aan ons dagelijks leven.

Inleiding

De gemeente Peel en Maas is rijk aan cultuurhistorisch erfgoed. Het gaat om materieel en immaterieel erfgoed dat we graag inzichtelijk willen maken en beschermen. Daarnaast willen wij samen met onze inwoners ontdekken en vastleggen welke historische identiteit hoort bij de afzonderlijke kernen. Wij vervullen hier als overheid meerdere rollen in. Zo is de gemeente wettelijk verantwoordelijk voor de selectie en naleving van het behoud van erfgoed en houden we toezicht op mogelijke overtredingen van de erfgoedverordening. Daar waar het gaat om het zichtbaar en beleefbaar maken van de lokale cultuurhistorie doet de gemeente dat samen met inwoners of is de gemeenschap zelf aan zet.

Visie

Het gemeentelijke erfgoedbeleid stimuleert participatie en het wordt vaak in relatie tot landschap, natuur en natuurbeleving zichtbaar gemaakt. Onder erfgoed verstaan we niet alleen monumentale gebouwen, maar ook archieven, historische landschappen, archeologische terreinen, digitaal erfgoed, verhalen en tradities die we aan elkaar doorgeven. Erfgoed is niet alleen belangrijk voor het besef van ons verleden, maar geeft ook betekenis aan de samenleving en onze toekomst. Onze manier van samenleven en onze identiteit worden mede bepaald door de beleving van erfgoed. Door rekening te houden met het behoud en eventueel herbestemming van cultureel erfgoed wordt ook het behoud van de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd, inclusief de leefbaarheid van de kernen. Daarnaast is erfgoed een belangrijke drager voor maatschappelijke thema's zoals leefbaarheid, jeugd en educatie.

Programmadoelen erfgoed

1. **Peel en Maas werkt actief samen met inwoners aan het behoud en beleefbaar maken van erfgoed.**
 - a. Wij werken, vanuit het concept van de meervoudige overheid, samen met de gemeenschap en ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, aan de bescherming van het cultureel erfgoed. Voor de cultuurhistorische waarden maken we gebruik van de verhalen, kennis en kunde die aanwezig zijn in de samenleving.
 - b. Wij faciliteren organisaties in het bereiken van hun doelstellingen op het gebied van erfgoed.
 - c. Wij stimuleren initiatieven en organisaties, die gericht zijn op het ontsluiten van en de beleving van de cultuurhistorische waarden, zowel bovengronds, ondergronds als digitaal.
2. **Peel en Maas hecht grote waarde aan het beschermen van haar erfgoed.**
 - a. Wij voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor erfgoed, met de verordening Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit en de Erfgoedverordening Peel en Maas, passend in de Omgevingswet en verankeren ons beleid hierin.
 - b. Wij zijn een goede huisvader voor de monumenten in gemeentelijk eigendom. Noodzakelijke werkzaamheden richten zich eerst op onderhoud, en pas als het niet anders kan gaan we over naar het restaureren of vernieuwen van monumenten. Dit doen wij altijd op basis van een rapport van de monumentenwacht.
 - c. Wij beschermen cultuurhistorisch waardevolle objecten op basis van redengevende beschrijvingen, gemaakt door een externe erfgoeddeskundige en met het bestemmingsplan. Op basis van waarde categorieën kunnen objecten een 'dubbelbescherming cultuurhistorie' krijgen in het bestemmingsplan. Deze manier van beschermen staat in directe relatie tot de Omgevingswet, die vereist dat de gemeentelijke erfgoedwaardes compleet worden opgenomen in het omgevingsplan.
 - d. Wij ondersteunen en adviseren eigenaren waar nodig om het behoud en beheer van hun erfgoed te stimuleren. Eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het behoud en beheer van hun erfgoed, maar kunnen wel rekenen op advisering van de gemeente, onder andere door in gesprek te gaan met de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. Daarnaast verwijzen wij eigenaren op verzoek naar wet- en regelgeving, subsidiemogelijkheden en bruikbare contacten.
 - e. Wij leggen monumentale en karakteristieke panden, historische wegen en landschappen en monumentale bomen en lanen systematisch vast op een digitale kaart en in toekomstige bestemmingsplannen.
 - f. Wij zien toe op de naleving van het behoud van het cultureel erfgoed zoals vastgelegd in de erfgoedverordening. We houden toezicht op mogelijke overtredingen.
3. **Peel en Maas benut kansen op het gebied van erfgoed voor opgaves in diverse programma's.**

- a. Door erfgoed integraal te benaderen zorgen we beter voor erfgoed voor de toekomst. In samenspraak met betrokkenen benutten we de kansen die door erfgoed geboden worden. Zo onderzoeken wij de samenhang op het gebied van wonen, duurzaamheid, klimaatadaptie, energietransitie, landschapsbeleid, recreatie en toerisme, jeugd en onderwijs en vitale gemeenschappen.
- b. Wij herstellen en versterken het erfgoed bij ruimtelijke ontwikkelingen met oog voor kwaliteit en hebben daarbij een gebiedsgerichte benadering om de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving te behouden en te versterken. Dit doen wij onder andere door erfgoed te verankeren in het ruimtelijk kwaliteitsbeleid.
- c. Wij grijpen de herinrichting van de openbare ruimte en landschappen aan om erfgoed zichtbaar en beleefbaar te maken.